

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๒๘/๒๕๕๖

เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๕)
เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชีนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๓๒ (๔/๒๕๕๖) เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๒) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ลำดับที่ ๒.๑๑ ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๓ เรื่อง มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง ๒๕๕๒)

ข้อ ๓ ให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๒๔ (ปรับปรุง ๒๕๕๕) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

พิชัย ชุณหวิชัย

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2555)
เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 24 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของ คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2554 (IAS 24 : Related Party Disclosures (Bound volume 2012 Consolidated without early application))

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ปรับปรุงแก้ไขจาก มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) ดังนี้
ย่อหน้า 3 กำหนดขอบเขตให้มีความชัดเจนว่าให้รวมงบการเงินของแต่ละกิจการและงบการเงินเฉพาะกิจการด้วย

ย่อหน้า 9 เพิ่มเติมคำนิยาม “รัฐบาล” และ “กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล”

ย่อหน้า 11 เปลี่ยนจากคำว่า “...อาจไม่ถือว่าเป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน” เป็น “...ไม่เป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน”

ย่อหน้า 21 เพิ่มตัวอย่างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่กิจการต้องเปิดเผยในข้อ 21.9

ย่อหน้าที่ 25 และ 26 และ 27 เพิ่มเรื่องการเปิดเผยข้อมูลกิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล

สารบัญ

	ย่อหน้าที่
บทนำ	บทนำ1- บทนำ 3
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขต	2-4
ความมุ่งหมายของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	5-8
คำนิยาม	9-12
การเปิดเผยข้อมูล	13-27
ทุกกิจการ	13-24
กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล	25-27
วันถือปฏิบัติ	28
การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม	29

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ประกอบด้วยย่อหน้าที่ 1 ถึง 29 ทุกย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน และมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องอ่านโดยคำนึงถึงข้อกำหนดของแม่บทการบัญชี ในกรณีที่ไม่ได้ให้แนวปฏิบัติในการเลือกและการใช้นโยบายการบัญชี ให้กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

บทนำ

- บทนำ 1 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 เรื่อง รายการระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้กิจการที่เสนอรายงานต้องเปิดเผย
- ก) รายการระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้อง และ
 - ข) ความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยโดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีรายการระหว่างกันหรือไม่
- บทนำ 2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2555) ได้มีการแก้ไขดังนี้
- ก) คำนิยามกิจการที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้ง่ายขึ้น โดยให้มีความหมายที่ชัดเจน และขจัดความไม่สม่ำเสมอจากการให้คำจำกัดความ
 - ข) ให้มีข้อยกเว้นบางส่วนจากข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลสำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล
- บทนำ 3 ในการแก้ไขปรับปรุง มิได้มีการทบทวนถึงหลักการพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดเผยรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่อยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2555)

เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

วัตถุประสงค์

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มั่นใจว่างบการเงินของกิจการได้เปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่ว่าฐานะการเงินและกำไรหรือขาดทุนของกิจการอาจได้รับผลกระทบจากการที่กิจการมีบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และจากการมีรายการและยอดคงค้าง รวมทั้งภาระผูกพันกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ขอบเขต

2. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับ
 - 2.1 การระบุลักษณะความสัมพันธ์ และรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 2.2 การระบุยอดคงค้าง รวมทั้งภาระผูกพันของรายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 2.3 การระบุสถานการณ์ที่ต้องเปิดเผยรายการตามข้อ 2.1 และ 2.2
 - 2.4 การกำหนดการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการระหว่างกันเหล่านั้น
3. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้อง รายการและยอดคงค้างของรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการของบริษัทใหญ่ ผู้ร่วมค้า หรือผู้ลงทุนตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้นำมาใช้กับงบการเงินแต่ละกิจการด้วย
4. กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันและยอดคงค้างของรายการกับกิจการในกลุ่มเดียวกันในงบการเงินของกิจการ รายการและยอดคงค้างของรายการบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มกิจการจะถูกตัดออกไปในการจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มกิจการ

ความมุ่งหมายของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

5. ความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นเรื่องปกติทางการค้าและการประกอบธุรกิจ ตัวอย่างเช่น การที่กิจการมีกิจกรรมทางธุรกิจผ่านบริษัทย่อย กิจการร่วมค้า และบริษัทร่วมบ่อยครั้ง ซึ่งภายใต้สถานการณ์เหล่านี้ความสามารถของกิจการในการส่งผลกระทบต่อนโยบายการเงินและการดำเนินงานของกิจการที่เข้าไปลงทุนเกิดขึ้นโดยผ่านการควบคุม การควบคุมร่วม หรือการมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ
6. ความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนและฐานะการเงินของกิจการ บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจทำรายการที่บุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันไม่ทำ เช่น กิจการขายสินค้าในราคาทุนให้แก่บริษัทใหญ่ ซึ่งอาจไม่ขายให้กับลูกค้ารายอื่นในเงื่อนไขเดียวกัน นอกจากนี้ รายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจไม่เกิดขึ้นในจำนวนเงินเดียวกันกับรายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน
7. กำไรหรือขาดทุนและฐานะการเงินของกิจการอาจได้รับผลกระทบจากความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันแม้ไม่มีรายการระหว่างกันเกิดขึ้น การมีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอาจเพียงพอที่จะส่งผลกระทบต่อรายการที่กิจการมีกับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างเช่น บริษัทย่อยอาจเลิกความสัมพันธ์กับคู่ค้าเมื่อบริษัทใหญ่ซื้อบริษัทย่อยอีกแห่งหนึ่งซึ่งทำธุรกิจประเภทเดียวกับคู่ค้า กิจการหนึ่งอาจระงับกิจกรรมบางอย่างเพราะได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจากอีกกิจการหนึ่ง เช่น บริษัทย่อยอาจได้รับคำสั่งจากบริษัทใหญ่ไม่ให้ดำเนินการด้านวิจัยและพัฒนา
8. จากเหตุผลดังกล่าว ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับรายการของกิจการ ยอดคงค้างของรายการเหล่านั้น รวมทั้งภาระผูกพัน และความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน จึงอาจมีผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินการดำเนินงานของกิจการ ความเสี่ยงและโอกาสทางธุรกิจของกิจการนั้น ๆ

คำนิยาม

9. คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะดังนี้
บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	หมายถึง
	บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เป็นผู้จัดทำงบการเงิน (มาตรฐานฉบับนี้หมายถึงกิจการที่เป็นผู้เสนอรายงาน)
	1) บุคคล หรือสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคลนั้น เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน ถ้าบุคคลนั้น
	1.1) มีอำนาจควบคุมกิจการ หรืออำนาจควบคุมร่วมของกิจการผู้เสนอรายงาน
	1.2) มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อกิจการที่เสนอรายงาน หรือ
	1.3) เป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญของกิจการที่เสนอรายงาน หรือบริษัทใหญ่ของกิจการที่เสนอรายงาน
	2) เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน หากเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้
	2.1 กิจการและกิจการที่เสนอรายงานเป็นสมาชิกในกลุ่มกิจการเดียวกัน (ซึ่งหมายถึง บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อยในกลุ่มเดียวกันซึ่งเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน)
	2.2 กิจการหนึ่งเป็นบริษัทร่วมหรือกิจการร่วมค้าของอีกกิจการหนึ่ง (หรือเป็นบริษัทร่วมหรือกิจการร่วมค้าของสมาชิกในกลุ่มบริษัทซึ่งกิจการอื่น ๆ เป็นสมาชิก)
	2.3 กิจการทั้งสองเป็นกิจการร่วมค้าของบุคคลที่สามคนเดียวกัน
	2.4 กิจการหนึ่งเป็นกิจการร่วมค้าของบุคคลที่สามและอีกกิจการหนึ่งเป็นบริษัทร่วมของบุคคลที่สาม
	2.5 เป็นโครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากงานสำหรับผลประโยชน์ของ

พนักงานของกิจการผู้เสนอรายงาน หรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน หากกิจการที่เสนอรายงานเป็นโครงการผล ประโยชน์เอง นายจ้างซึ่งเป็นผู้ให้การ สนับสนุนเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ เสนอรายงาน

2.6 กิจการถูกควบคุม หรือถูกควบคุมร่วมโดย บุคคลที่ระบุในข้อ ก)

2.7 บุคคลตามที่ระบุในข้อ 1) 1.1 มีอิทธิพลที่ มีนัยสำคัญเหนือกิจการ หรือเป็นสมาชิก ของผู้บริหารสำคัญของกิจการ (หรือของ บริษัทใหญ่)

รายการกับบุคคลหรือ กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หมายถึง

การโอนทรัพยากร บริการ หรือภาระผูกพัน ระหว่าง กิจการที่เสนอรายงาน และบุคคลหรือกิจการที่ เกี่ยวข้องกัน โดยไม่คำนึงว่าได้มีการคิดราคาระหว่าง กันหรือไม่

สมาชิกในครอบครัวที่ ใกล้ชิดของบุคคล

หมายถึง

สมาชิกในครอบครัวของบุคคลใด ๆ ที่คาดว่าอาจมี อิทธิพลต่อหรืออาจได้รับอิทธิพลจากบุคคลนั้นในการ ทำรายการกับกิจการ ทั้งนี้สมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิด ใ้รวมถึง

- 1) สามี ภรรยา และบุตรของบุคคลนั้น
- 2) บุตรของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น
- 3) บุคคลในอุปการะของบุคคลนั้นหรือของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น

ค่าตอบแทน

หมายถึง

ผลประโยชน์ทั้งหมดของพนักงาน (ตามคำนิยามในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2555) เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน) ซึ่งรวมถึงผลประโยชน์แก่พนักงานตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ ผลประโยชน์ของพนักงาน หมายถึง สิ่งตอบแทนทุกรูปแบบที่จ่ายหรือค้างจ่ายจากกิจการ หรือจัดหาโดยกิจการหรือแทนกิจการเพื่อแลกเปลี่ยนกับงานที่ทำให้แก่กิจการ นอกจากนี้ยังรวมถึงสิ่งตอบแทนที่จ่ายแทนบริษัทใหญ่ของกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการ ค่าตอบแทนรวมถึง

- 1) ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน เงินสมทบประกันสังคม จำนวนที่คิดได้จากการให้ลาพักประจำปีและลาป่วย ส่วนแบ่งกำไรและโบนัส (หากจ่ายภายใน 12 เดือนนับตั้งแต่วันสิ้นงวดบัญชี) และผลประโยชน์ที่ไม่ได้รับในรูปของตัวเงิน (เช่น การให้การรักษายาบาล การจัดหาที่อยู่อาศัย ค่าพาหนะ และค่าสินค้าหรือบริการที่ให้เปล่าหรือได้รับการอุดหนุนโดยกิจการ) สำหรับพนักงานที่ยังปฏิบัติงานอยู่กับกิจการ
- 2) ผลประโยชน์หลังออกจากงาน เช่น บำนาญ ผลประโยชน์อื่นเมื่อเกษียณอายุ เบี้ยประกันชีวิต และค่ารักษายาบาลหลังออกจากงาน
- 3) ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นๆ ของพนักงานรวมถึงผลตอบแทนในรูปการลางานสำหรับพนักงานที่ทำงานให้กับกิจการเป็นเวลานาน การลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่นายจ้างยังคงจ่ายผลตอบแทนให้อยู่ ผลประโยชน์จากการทำงานครบรอบ (เช่น ทุกๆ 25 หรือ 50 ปี) หรือผลประโยชน์การให้บริการที่ยาวนานอื่นๆ ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับความทุพพลภาพระยะยาว นอกจากนี้ยังรวมส่วนแบ่งกำไร โบนัส และค่าตอบแทนที่จะจ่ายในภาย

หน้าด้วย ซึ่งไม่ได้เป็นการจ่ายภายใน 12 เดือน
หลังวันสิ้นงวด

4) ผลประโยชน์เมื่อถูกเลิกจ้าง

5) ผลประโยชน์ของพนักงานที่จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

การควบคุม	หมายถึง	อำนาจในการกำหนดนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์จากกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการนั้น
การควบคุมร่วม	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการควบคุมกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจตามที่ตกลงไว้ในสัญญา
ผู้บริหารสำคัญ	หมายถึง	บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการ และควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ รวมถึงกรรมการของกิจการ (ไม่ว่าจะทำหน้าที่ในระดับบริหารหรือไม่
อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ	หมายถึง	อำนาจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงานของกิจการ แต่ไม่ถึงระดับที่จะควบคุมนโยบายดังกล่าว การมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญอาจได้มาจากการเป็นผู้ถือหุ้น จากข้อกำหนดของกฎหมาย หรือจากข้อตกลงในสัญญา
รัฐบาล		หมายถึง รัฐบาล ตัวแทนรัฐบาล และหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะป็นท้องถิ่น ประเทศ หรือระหว่างประเทศ
กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล		กิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุม การควบคุมร่วม หรือภายใต้อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญของรัฐบาล ความหมายของคำว่า “ควบคุม” “ควบคุมร่วม” และ “มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ” กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และ ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า และฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง เงิน

ลงทุนในบริษัทร่วม

10. ในการพิจารณาความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ให้พิจารณาจากเนื้อหาของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย
11. ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ลักษณะดังต่อไปนี้ไม่เป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 11.1 กิจการสองกิจการมีเพียงกรรมการคนใดคนหนึ่ง หรือผู้บริหารสำคัญคนใดคนหนึ่ง ร่วมกัน หรือ เนื่องจากสมาชิกคนหนึ่งของผู้บริหารสำคัญของกิจการหนึ่งมีอิทธิพลเหนืออีกกิจการหนึ่ง
 - 11.2 ผู้ร่วมค้าสองรายเพียงแต่ทั้งสองควบคุมร่วมกันเหนือการร่วมค้า
 - 11.3 กิจการเพียงแต่มีความสัมพันธ์ในการทำธุรกิจตามปกติกับกิจการดังต่อไปนี้ (แม้ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ หรืออาจทำให้สามารถเข้ามามีส่วนเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจของกิจการก็ตาม)
 - 11.3.1 ผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน
 - 11.3.2 สหภาพการค้า
 - 11.3.3 กิจการสาธารณูปโภค
 - 11.3.4 ส่วนงานและตัวแทนของรัฐบาล ซึ่งไม่มีอำนาจควบคุม ควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลที่มีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน
 - 11.4 ลูกค้า ผู้ขาย เจ้าของสิทธิทางการค้า ผู้จัดการจำหน่าย หรือตัวแทนโดยทั่วไป ที่กิจการมีรายการค้าด้วยในปริมาณที่มีนัยสำคัญ อันเป็นเพียงการพึ่งพาต่อกันทางเศรษฐกิจ
12. ในการกำหนดค่านิยามของกิจการที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทร่วมให้รวมบริษัทย่อยของบริษัทร่วม และการร่วมค้าให้รวมบริษัทย่อยของการร่วมค้า ดังนั้นบริษัทย่อยของบริษัทร่วม และผู้ลงทุนซึ่งมีอิทธิพลที่มีนัยสำคัญเหนือบริษัทร่วมเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

การเปิดเผยข้อมูล

ทุกกิจการ

13. กิจการต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยในทุกกรณี ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ระหว่างกันหรือไม่ กิจการต้องเปิดเผยชื่อของบริษัทใหญ่ และบุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมสูงสุดในกิจการหากมิได้เป็นบริษัทใหญ่ และหากบริษัทใหญ่ของกิจการหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมสูงสุดในกิจการไม่ได้จัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชน กิจการต้องเปิดเผยชื่อของบริษัทใหญ่ที่อยู่ในลำดับถัดขึ้นไปที่มีการจัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชนด้วย

- 14 กิจการต้องเปิดเผยความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในทุกกรณีที่มีการควบคุมเกิดขึ้นไม่ว่าจะมีรายการระหว่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้เข้าใจถึงผลกระทบที่มีต่อกิจการอันเป็นผลมาจากการมีความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
- 15 การเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นการเปิดเผยเพิ่มเติมจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง ส่วนได้เสียในการร่วมค้า
- 16 ย่อหน้า 13 หมายถึง บริษัทใหญ่ในลำดับถัดไป ซึ่งหมายถึงบริษัทใหญ่รายแรกในกลุ่มเหนือบริษัทใหญ่ระหว่างกลาง (Intermediate parent) ซึ่งเป็นผู้จัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชน
- 17 กิจการต้องเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการเป็นยอดรวมและแยกประเภทดังต่อไปนี้
 - 17.1 ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน
 - 17.2 ผลประโยชน์หลังออกจากงาน
 - 17.3 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น ๆ
 - 17.4 ผลประโยชน์เมื่อถูกเลิกจ้างงาน และ
 - 17.5 ผลประโยชน์ของพนักงานที่จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
18. ในกรณีที่กิจการมีรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กิจการต้องเปิดเผยลักษณะความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับรายการและยอดคงค้างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ที่จำเป็นในการทำความเข้าใจถึงผลกระทบจากความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่อาจมีต่อบงการเงิน ข้อกำหนดในการเปิดเผยนี้เป็นรายการที่เพิ่มขึ้นจากข้อกำหนดในย่อหน้า 17 ซึ่งกำหนดให้เปิดเผยค่าตอบแทนของผู้บริหารสำคัญ โดยกิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย
 - 18.1 จำนวนเงินของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 18.2 จำนวนเงินของยอดคงค้าง รวมถึงภาระผูกพัน และ
 - 18.2.1 ข้อกำหนด เงื่อนไข หลักประกัน (ถ้ามี) และลักษณะของสิ่งตอบแทนที่จะใช้ในการชำระยอดคงค้างดังกล่าว และ
 - 18.2.2 รายละเอียดของการค้ำประกันที่ให้หรือได้รับ
 - 18.3 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินของยอดคงค้าง
 - 18.4 หนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวดที่เกิดขึ้นจากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

19. ในการเปิดเผยข้อมูลตามย่อหน้าที่ 18 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลแยกจากกันตามแต่ละประเภทดังต่อไปนี้
- 19.1 บริษัทใหญ่
 - 19.2 กิจการซึ่งมีการควบคุมร่วม หรือกิจการที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการ
 - 19.3 บริษัทย่อย
 - 19.4 บริษัทร่วม
 - 19.5 การร่วมค้าที่กิจการเป็นผู้ร่วมค้า
 - 19.6 ผู้บริหารสำคัญของกิจการหรือของบริษัทใหญ่ และ
 - 19.7 บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่น ๆ
20. การจัดประเภทลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่เป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันในแต่ละประเภทตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 19 นั้น เป็นข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มเติมจากที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2555) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน สำหรับข้อมูลที่ต้องแสดงในงบแสดงฐานะการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน การจัดประเภทดังกล่าวจะช่วยให้การวิเคราะห์เกี่ยวกับยอดคงค้างและรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันทำได้อย่างครบถ้วนยิ่งขึ้น
21. ตัวอย่างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่กิจการต้องเปิดเผย
- 21.1 การซื้อหรือขายสินค้า (ไม่ว่าจะเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือไม่)
 - 21.2 การซื้อหรือขายอสังหาริมทรัพย์หรือสินทรัพย์อื่น
 - 21.3 การให้หรือรับบริการ
 - 21.4 การมีสัญญาเช่าระยะยาวหรือให้เช่า
 - 21.5 การโอนหรือรับโอนงานวิจัยและพัฒนา
 - 21.6 รายการโอนหรือรับโอนสิทธิที่เกิดขึ้นภายใต้สัญญาการให้หรือใช้สิทธิ
 - 21.7 รายการโอนหรือรับโอนที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อตกลงการจัดการทางการเงิน (รวมถึงการกู้ยืม และการระดมทุนจากผู้ถือหุ้นที่ทำในรูปของเงินสดหรือในรูปแบบอื่น)
 - 21.8 การค้าประกันหรือการใช้หลักประกัน
 - 21.9 ภาระผูกพันในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่ระบุเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสัญญาที่มีผลบังคับแล้ว¹ (ไม่ว่าจะมีการรับรู้หรือไม่) และ
 - 21.10 การชำระหนี้สินแทนกิจการ หรือการที่กิจการชำระหนี้สินแทนบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

¹ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ประเมินการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ให้ความหมายของคำว่าสัญญาที่มีผลบังคับแล้ว หมายถึง สัญญาซึ่งคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมิได้ปฏิบัติตามภาระผูกพัน หรือคู่สัญญาได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันเป็นบางส่วนโดยเท่าเทียมกัน

22. การที่บริษัทใหญ่หรือบริษัทย่อยที่มีส่วนร่วมในโครงการผลประโยชน์ ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงร่วมกันในกลุ่มกิจการถือเป็นรายการระหว่างกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน (ดูย่อหน้า 34ข ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน)
23. การเปิดเผยว่ารายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้า เช่นเดียวกับรายการที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน จะทำได้ก็ต่อเมื่อกิจการสามารถพิสูจน์ได้ว่ารายการที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้เปิดเผยไว้
24. กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยรวมรายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน เว้นแต่การแยกเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต่อการทำความเข้าใจถึงผลกระทบของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีต่องบการเงินของกิจการ

กิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล

25. กิจการที่เสนอรายงานได้รับการยกเว้นจากข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลในย่อหน้า 18 สำหรับรายการและยอดคงค้างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงภาระผูกพันสำหรับรายการกับ
 - 1) รัฐบาล ซึ่งมีอำนาจควบคุม หรือควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน และ
 - 2) กิจการซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากรัฐบาลเดียวกันมีอำนาจควบคุม หรือควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือทั้งกิจการที่เสนอรายงานและกิจการอื่นนั้น
26. หากกิจการที่เสนอรายงานใช้ข้อยกเว้นตามย่อหน้า 25 กิจการต้องเปิดเผยรายการและยอดคงค้างที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวถึงในย่อหน้า 25 ดังนี้
 - 26.1 ชื่อของรัฐบาล และลักษณะของความสัมพันธ์กับกิจการที่เสนอรายงาน (ตัวอย่างเช่น อำนาจควบคุม การควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลที่มีนัยสำคัญ)
 - 26.2 ข้อมูลดังต่อไปนี้โดยมีรายละเอียดเพียงพอที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินของกิจการเข้าใจถึงผลกระทบของรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องที่มีต่องบการเงิน
 - 1) ลักษณะของรายการและจำนวนเงินของแต่ละรายการที่มีนัยสำคัญ และ
 - 2) สำหรับรายการอื่นซึ่งโดยรวมมีนัยสำคัญ แต่แต่ละรายการไม่มีนัยสำคัญ ควรเปิดเผยข้อชี้บ่งเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณถึงขอบเขตของรายการ ประเภทของรายการที่เปิดเผยให้รวมรายการตามย่อหน้า 21
27. ในการใช้ดุลยพินิจเพื่อกำหนดระดับของรายละเอียดที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของย่อหน้า 26.2 กิจการที่เสนอรายงานต้องพิจารณาถึงความใกล้ชิดของความสัมพันธ์ระหว่างกิจการที่

เกี่ยวข้องกัน และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดระดับของความสำคัญของรายการ ตัวอย่างเช่นการพิจารณาถึง

- 27.1 ความสำคัญเมื่อพิจารณาถึงขนาด
- 27.2 รายการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขทางตลาด
- 27.3 อยู่นอกเหนือการดำเนินงานแบบปกติรายวัน เช่น การซื้อและขายธุรกิจ
- 27.4 ได้มีการเปิดเผยข้อมูลให้หน่วยงานกำกับดูแล
- 27.5 มีการรายงานให้ผู้บริหารระดับสูง
- 27.6 ต้องมีการอนุมัติโดยผู้ถือหุ้น

วันถือปฏิบัติและการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

- 28. มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มใน หรือหลัง วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป โดยให้ปรับย้อนหลัง ทั้งนี้ อนุญาตให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ โดยนำไปใช้ทั้งหมด หรือนำข้อกำหนดการยกเว้นบางส่วนในย่อหน้า 25- 27 สำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลไปปฏิบัติ หากกิจการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไปถือปฏิบัติทั้งหมด หรือส่วนที่ได้รับ การยกเว้น สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2557 กิจการต้องเปิดเผย ข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

การยกเลิกมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม

- 29 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน